

Kv. Winstруп 10, Lund

Arkeologisk förundersökning 2011

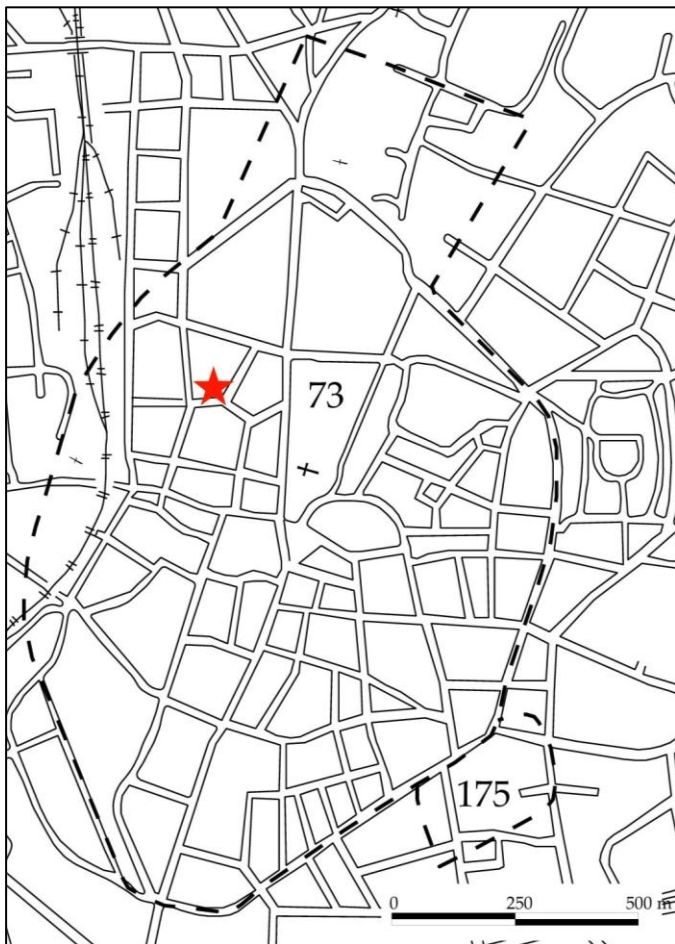
Aja Guldåker

Kulturen, Lund 2011

Innehåll

Inledning	2
Fornlämningsmiljö	2
Tidigare arkeologiska iakttagelser	3
Genomförande och resultat	4
Sammanfattning	5
Administrativa och tekniska uppgifter	6
Referenser	7
Bilagor	7

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73, med platsen för undersökningen markerad med röd stjärna.

Inledning

Med anledning av schaktning för en hissgröp på fastighet kv Winstrup 10 i Lund genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning och dokumentation, enligt Länsstyrelsens beslut Lst dnr: 431-7972-11. Schaktningen utfördes utmed fastighetens nordvästra sida i ett område som ingår i Lunds medeltida stadsområde.

Fornlämningsmiljö

Kv Winstrup är ursprungligen en del av kvarteret Gråbröder som tidigare var ett av de största kvarteren i stadskärnan. Knut den Stores gata finns numera tvärs igenom kvarteret, vilket har medfört att den norra delen av kv Gråbröder nu kallas kv Winstrup (Bevaringskommittén 1981).

Grävningsarbetena har utförts i ett område som sannolikt utgjort en bakgårdsmiljö till ett gatuhus under medeltiden. I jämförelse med Anders Andréns rekonstruktion av det medeltida Lunds tomtindelning under 1500-talet hamnar undersökningsområdet vid den osäkra tomtgränsen mellan tomt 304 respektive tomt 302-303. Tomt 304 kan endast rekonstrueras indirekt och inga upplysningar kan knytas till området. På 1660-talet kan tomten ha ingått som del i Hans Erntsen Badens ladugård (Andréns 1984 s 114).

Tomt 302-303 Vikarieresidens S:t Stefans altare

För tomt 302-303 finns måttuppgifter på 1688 års karta och de anges delvis fortfarande som bevarade.

Norra delen:

- Ägdes av Anders Suder
- Förvärvades av kaniken Kjeld Andersen
- 1494 Donerades till altaret. Gården låg på Bredgatan norr om S:t Stefans altares vikarieresidens och var bebodd av Anders Suder.

Södra delen:

- Ägdes av arvingarna till priorn Anders i Börningekloster.
- Köptes av dekanen Guido
- 1314 Testamenterades till altaret. Gården anges ligga på Bredgatan

Efter reformationen år 1537 nämns att den gård som prästen Henrik Konrad tidigare bebodde låg söder om St Peters klosters ödejord. Residenset nämns år 1568 som då beboddes av kaniken Tyge Pedersen. Residenset arrenderades på "evig tid" av kaniken och skrivaren i tyska kapellet Hans Ottesen och hans hustru Agate Mogensdatter. Gården anges ligga väster om en gata och öster om "Bytarebacken" (Andrén 1984 s 114).

Idag finns ett tvåvånings bostadshus i maskinslaget tegel, uppfört år 1886 av en stadsingenjör August B. Jakobsson på fastigheten.

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Flera schaktningar har genomförts i kv Winstrup under 1900-talet för lednings-, grundgrävningar och sänkningar av källargolv. I arkivets dokumentation finns dock endast knapphändig information angående de medeltida lämningarna. Troligen har dock den medeltida bebyggelsen mestadels funnits längs med gatorna. I kvarterets inre delar fanns i huvudsak stora trädgårdar och lyckor.

1906	Kv Winstrup 11. "grafsten uthuggen till vattenränna" påträffad vid schaktning.
1934	Kv Winstrup 26. Grundgrävning. Inga uppgifter om arkeologisk schaktningsövervakning.
1941	Kv Winstrup 5. Grundgrävning för sänkning av källargolv. Inga uppgifter om arkeologisk schaktningsövervakning.
1941	Kv Winstrup 3. Grundgrävning för sänkning av källargolv. Inga uppgifter om arkeologisk schaktningsövervakning.
1941	Kv Winstrup 11. Lergolv påträffat. Två skallar ovanpå lerlager.
1947	Kv Winstrup 10. Grundgrävning. Inga uppgifter om arkeologisk schaktningsövervakning.
1947	Winstrupgatan/Kv Winstrup 8. Ledningsgrävningar. Inga uppgifter om arkeologisk schaktningsövervakning.
1988	Kv Winstrup 5. Arkeologisk förundersökning vid sänkning av källargolv. Ett par nedgrävningar påträffades med keramikskärvor daterade till 1300-1400 tal.
1988	Kv Winstrup 6. Provgrävning. Gul morän på -1,5 m. Myllad jord med enstaka djurben.
1989	Kv Winstrup 6. Arkeologisk förundersökning inför husbyggnation. Flera gödselgro-

	par dokumenterades och en ränna. Keramikskärvor av typen svartgods påträffades vilket indikerar 1200-1300-tal.
1993	Kv Winstrup 12. Grävning för källare. Ingen information om arkeologisk dokumentation.
1994	Kv Winstrup 12. 1600-1800-tals lämningar. Äldre fas med kulturjord, men inga fynd.
1995	Kv Winstrup 11. Ingrepp i fornlämning utan tillstånd.
2001	Kv Winstrup 16. Tillbyggnad. Schaktningsövervakning vid grundgrävning. Djurben, porslin och glas. 1800-1900-tal. Trädgårdsmark.

Genomförande och resultat

I samband med schaktning för en hissgröp intill en äldre fastighet har en yta på ungefär 24 m² schaktats. Grävningarna påbörjades utan antikvarisk övervakning och delar av schaktbotten övertäcktes med geotextil och ett tjockt lager med singel. Hela bottenytan kunde därmed inte undersökas tillfredsställande.

Figur 2. Hissgroppen på kv Winstrup 10 med geotextil och singel ovanpå botten (Kulturens arkiv).

Den norra sektionen på ca 5 x 1,5 m dokumenterades med intakta medeltida kulturlager. Ett äldre odlingslager fanns på ett djup av 0,8 m och i detta lager fanns flera bebyggelseindikationer i form av lergolv och nedgrävningar. Rester efter murar följdes av en period då området jämnades ut och sannolikt användes som obebyggd bakgårdsmiljö.

En kontinuitet av bebyggelse kan därmed konstateras med en tidigare period med lergolv, och en senare fas med murar. Inga fynd registrerades varvid dateringen begränsar sig till att de intakta kulturlagren troligen är från sen medeltid.

Sammanfattning

I kv Winstrup 10 dokumenterades en sektion på ca 5 m x 1,5 m i samband med schaktning för hissgröp. Schaktningen utfördes utan antikvarisk övervakning varvid botten ej kunde dokumenteras. Intakta medeltida kulturlager i form av lergolv och murrester dokumenterades på en nivå av 0,8 m under marknivån, inga fynd påträffades som kunde användas för datering.

ADMINISTRATIVA OCH TEKNISKA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-7972-11	Fornlämning nr/art	RAÄ 73:1
Socken/stad	Lund	Socken-/Stadsnr	1298
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Kv Winstrup 10
Typ av exploatering	Schaktning för hiss-grop		
Uppdragsgivare	Skanska Direkt AB		
Typ av undersökning	FU		
Ansvarig institution	Kulturen		
Fältarbetsledare	Aja Guldåker		
Övrig personal			
Fältarbetstid	2011-05-17 – 2011-05-17		
Fälttid			
Arkeolog	2 h		
Maskin	-		
Undersökningens omfattning			
Yta	24 m ²		
Kubik	32 m ³		
Schaktmeter	-		
Kostnad för arkeologi			
Fältarbete	650x2=1300 SEK		
Rapport	650x4=2600 SEK		
Analyser			
Övrigt			
Summa:	3900 SEK		
Kostnad övrigt			
Maskiner			
Bodar			
Övrigt			
Summa			
Summa, faktisk	3900 SEK		
Summa, beslutad	Enligt löpande kostnad		
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	Inga fynd tillvaratogs		
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen		
Ritningar, dokumentation	1 Planritning skala 1:100, 1 Sektionsritning skala 1:20		
Foto	3 digitala fotografier		
Analyser			
Övriga upplysningar			

Referenser

Andrén, A. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. I: *Medeltidsstaden 56*. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

Bevaringskommittén. 1981. *Lunds stadskärna. Bevaringsprogram Clemens och Drottens rotar*. Trelleborg.

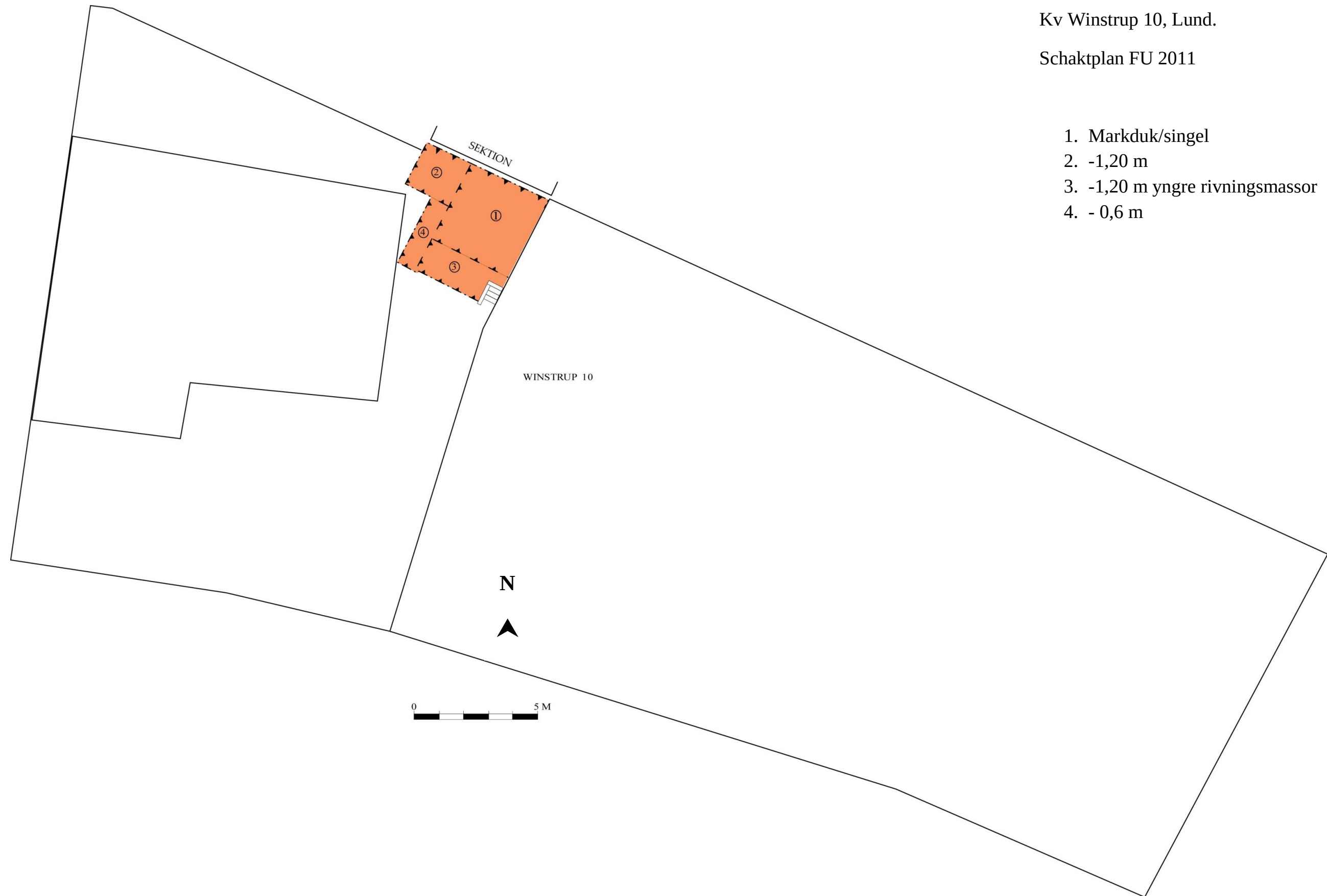
Kulturens arkiv

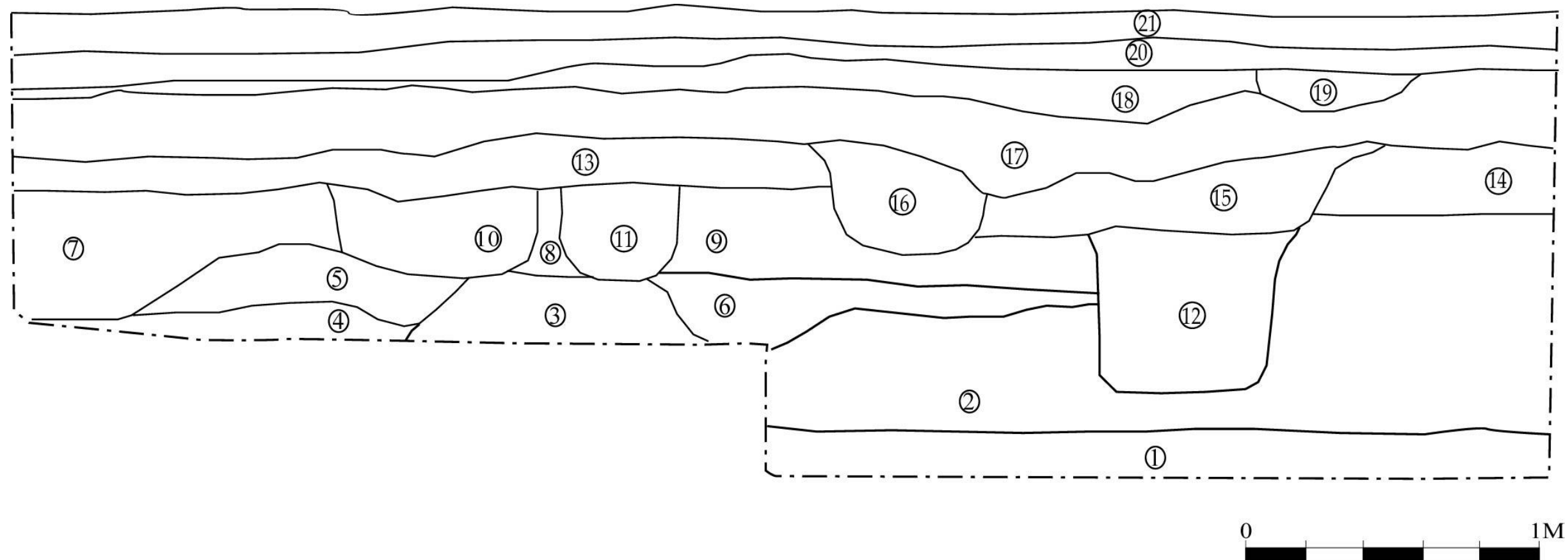
Bilagor

1. Planritning över schaktningsområdet
2. Sektionsritning mot norr

Kv Winstrup 10, Lund.

Schaktplan FU 2011

SEKTION MOT NORR

1. Markduk med singel. Ej möjligt att se kulturlagren.
2. Brun humus, lerinblandad med träkolprickar, enstaka tegelkross och småsten. Finkornig och fet, något kompakt och torr. Äldre odlingslager.
3. Brun humus, lerinblandad med träkolprickar, enstaka tegelkross och småsten. Finkornig och fet, något kompakt och torr. Äldre odlingslager.
4. Gul lerinblandad humus, något heterogent med inslag av träkolprickar och bränd lera. Finkornig, torr och fet. Lergolv.
5. Brungul lerinblandad humus. Något kompakt och finkornig. Torr och fet. Utjämningslager.
6. Gulbrun humusinblandad lera. Något kompakt och finkornig. Torr och fet. Enstaka inslag av tegelkross och träkolsprickar. Lergolv.
7. Brunsvart humus, något lerinblandad. Relativtfinkornig, porös och torr. Inslag av träkolprickar. Rotbemängt. Äldre odlingslager.
8. Brungul lera. Inslag av träkolprickar, något kompakt, torr och finkornig. Stabiliseringslager mellan stolpar.
9. Brungul melerad humusinblandad lera. Inslag av tegelkross och träkolsprickar. Något kompakt, torr och finkornig. Lergolv.
10. Vitgul. Kalkbruk. Relativt kompakt men bräcklig och grovkornig. Rester efter en mur.
11. Röda tegelbitar och knytnävstora stenar med inblandning av humus. Rester efter en mur.
12. Brungul lerinblandad humus. Kompakt till något porös. Porslin. Fyllning i yngre nedgrävning.
13. Brun lera med gula lerfläckar. Relativt kompakt och något grovkornig och torr. Utjämningslager.
14. Brunsvart humus med lerinblandning. Inslag av träkolprickar. Relativt finkornig, porös till något kompakt. Finkornig. Äldre odlingslager.
15. Grått. Cementrester. Mycket poröst och sandigt. Utjämningslager/rivningslager.
16. Gula tegelbrockor blandat med brun humus. Rivningslager.
17. Gul lera med inblandning av humus. Inslag av tegelkross. Kompakt och finkornigt. Utjämningslager.
18. Stenmjöl och grus. Bärlager.
19. Kalkbruk och cement. Utkastlager.
20. Grus. Bärlager.
21. Matjord.

I serien arkeologiska arkivrapporter från Lund har utgivits:

2009

- Nr 337 Kv. S:t Jakob 10, Lund. Arkeologisk förundersökning 2007. Geoteknisk provborrning. Mattias Karlsson.
Nr 338 Kv. S:t Jakob 4 och 13, Lund. Arkeologisk förundersökning 2006. Geoteknisk provborrning. Mattias Karlsson.
Nr 339 Kv. S:t Jakob 4 och 13, Lund. Arkeologiska förundersökningar 2008. Mattias Karlsson.
Nr 340 Processionsgången i Lundagård, Lund. Trädplantering. Arkeologisk förundersökning och antikvarisk kontroll 2008. Mattias Karlsson och Gunilla Gardelin.
Nr 341 Kv. Glädjen 4, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Mattias Karlsson.
Nr 342 Kv. Brunius 16, Lund. Arkeologisk förundersökning i samband med alternativ grundläggning 2007-2008. Gunilla Gardelin.
Nr 343 Kv. Saluhallen 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Mattias Karlsson.
Nr 344 Revinge 23:15 och 35:1, Revinge bytomt, RAÄ 5:1, Revinge socken. Arkeologisk förundersökning 2009. Mattias Karlsson.
Nr 345 Askallen i Lundagård, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander och Gertie Ericsson.
Nr 346 Kv. Föreningen 16, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Mattias Karlsson.
Nr 347 Kv. Kulturen 24, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 348 Adelgatan och kv. Städet 9, Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 349 Stora Råby 33:15 och 33:19, Stora Råby bytomt, RAÄ 10 Stora Råby socken. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 350 Hospitalsträdgården 2, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 351 Kv. Sankt Mikael 6, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 352 Silvåkra 10:4, Silvåkra bytomt, RAÄ 2:1, Silvåkra socken. Arkeologisk förundersökning 2009. Mattias Karlsson.
Nr 353 Kv Domkyrkan 2, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 354 Kv Kulturen 24, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 355 Innerstaden 2:1, Stadsparken, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 356 Kv Svaneluckykan 3, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.

2010

- Nr 357 Stadsvallen i Lund – en översiktlig historik. Adam Bolander.
Nr 358 Kv S:t Jakob 2, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander och Gertie Ericsson.
Nr 359 Igelösa 18:2, Igelösa bytomt, RAÄ 16, Igelösa socken. Arkeologisk förundersökning 2009. Gertie Ericsson.
Nr 360 Kv Sankt Peter 34, 35 mfl, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Geoteknisk provborrning. Karl-Magnus Lenntorp.
Nr 361 Askallen i Lundagård, Lund. Trädplantering. Arkeologisk förundersökning och antikvarisk kontroll 2009. Gertie Ericsson.
Nr 362 Kv Sjöjungfrun 11, Trelleborg. Geoteknisk provborrning 2009. Gertie Ericsson.
Nr 363 Kv Furan 9, fornlämning Vellinge 17, Vellinge socken, Vellinge kommun. Arkeologisk förundersökning 2010. Gunilla Gardelin.
Nr 364 Kv Myntet 29 och 30, Lund. Geoteknisk provborrning 2010. Gertie Ericsson.
Nr 365 Kv Grynmalaren 25, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Claes Theliander.
Nr 366 Kv Gernandtska lyckan 19, Lund. Geoteknisk provborrning 2009. Gertie Ericsson.
Nr 367 Kv S:t Botulf 14, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Claes Theliander.
Nr 368 Kv S:t Botulf 14, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Claes Theliander.
Nr 369 Kv Eskil 19, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Adam Bolander.
Nr 370 Kv Enskiftet 3, Östra Torn, RAÄ 159, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Claes Theliander.
Nr 371 Kv Helgonagården 8:1, Getingevägen, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Claes Theliander.
Nr 372 Kv Valfisksen Större 38, Trelleborg. Arkeologisk förundersökning 2010. Gunilla Gardelin.
Nr 373 Kv Trädgården 11, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Claes Theliander.
Nr 374 Kv Galten, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Karl-Magnus Lenntorp.

2011

- Nr 375 Kv Sankt Botulf 14, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 376 Kv Gernandtska lyckan 15, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010-2011. Aja Guldåker.
Nr 377 Kv Saluhallen 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Claes Theliander.
Nr 378 Kv Gråbröder 33, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Ivan Balic.
Nr 379 Lunds medeltida stad. Schaktning för fjärrvärmeledningar. Arkeologiska förundersökningar 2008 – 2009. Ivan Balic.
Nr 380 Kv Brunius 12, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 381 Kv Gråbröder 14, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Aja Guldåker.
Nr 382 Kv Rundkyrkan 2, Södra Sandby bytomt, RAÄ 93, Södra Sandby. Arkeologisk förundersökning 2011, Ivan Balic.
Nr 383 Kv Sankt Peter 35, Lund. Arkeologisk slutundersökning 2010. Aja Guldåker.
Nr 384 Stora Råby 34:7, Stora Råby bytomt, RAÄ 10:1, Stora Råby. Arkeologisk förundersökning 2011. Ivan Balic.
Nr 385 Bantorget, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 386 Kv Katedralskolan 5, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 387 Kv Eskil 19, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 388 Kv Thomander 31, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 389 Kv Maria Magle 6, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 390 Kv Katedralskolan 8, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Aja Guldåker.
Nr 391 Kv Sankt Peter 18, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 392 Kv Drotten 11, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 393 Kv Winstrup 10, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.

E-post: arkeologi@kulturen.com